

Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija

ALEKSANDER LAVRENČIČ, B.Sc. IN HISTORY

Arhivski svetovalec, dokumentalist raziskovalec, RTV Slovenija, Kolodvorska 2, tel. +386 1 475 3610, 1550 Ljubljana

e-mail: aleksander.lavrencic@rtvslo.si

Archival Processing of Born Digital Records in the Archives of TV Slovenia

ABSTRACT

The paper describes the technical processing of born digital records in the Archives of the Television Slovenia. The author has analysed the process of ingesting digital documents into the system for cataloguing and long-term preservation in LTO (Linear Tape Open) library. The purpose was to determine what improvements should be accepted into the new system and to find out specific weaknesses, which should be eliminated for a more successful work and better cataloguing of the materials and, consequently, more efficient retrieval of the records.

Key words: archives, audio-visual archives, television archives, Television Slovenia

Treatment archivistico di documenti nativi digitali negli archivi della TV Slovenia

ABSTRACT

L'articolo descrive il trattamento tecnico di documenti nativi digitali negli archivi della Televisione slovena. L'autore ha analizzato il processo di inserimento di documenti digitali nel sistema per la conservazione a lungo termine e di catalogazione nella libreria LTO (Linear Tape Open). Lo scopo era di determinare quali miglioramenti sarebbero dovuti essere apportati al nuovo sistema e trovare i punti deboli specifici da eliminare per un lavoro di maggior risultato e una migliore inventariazione dei materiali, e, di conseguenza, un recupero più efficiente dei dati.

Parole chiave: archivi, archivi audio visivi, archivi televisivi, televisione slovena.

Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija

IZVLEČEK

Poročilo opisuje strokovno obdelavo digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija. Avtor je analiziral proces vstopanja digitalnih dokumentov v sistem za popisovanje in opravljanje arhivskega popisa. Namen naloge je bilo ugotoviti kakšne so izboljšave pri delu v novem sistemu, kakšna je varnost arhivskega gradiva in pokazati kje se nahajajo še posamezne pomanjkljivosti, ki bi jih morali odpraviti za bolj uspešno delo, boljše popisovanje gradiva in posledično bolj učinkovito iskanje arhivskega gradiva.

Ključne besede: arhivi, avdiovizualni arhivi, televizijski arhivi, Televizija Slovenija

1 Uvod

Arhivsko gradivo, ki ga hrani Arhiv TV Slovenija, nastaja v uredništvih TV programov. Do leta 2013 smo, takrat še redke videoposnetke, ki so izvorno nastali v digitalni obliki, arhivirali še v stari programski aplikaciji za popisovanje gradiva "Evi". Delo v hibridnem sistemu nam je povzročilo veliko težav, saj do videoposnetkov nismo imeli dostopa. Popise oddaj smo opravljali brez ogleda, samo s pomočjo pripadajočega spisovnega gradiva, besedil oziroma tekstov oddaj (te smo na televiziji imenovali srajčke). Novembra 2013 smo začeli z vnosom podatkov o oddajah v popisovalni aplikaciji, ki smo jo poimenovali "Adam". Popisovalna aplikacija "Adam" omogoča popis vsebine posnetkov in dodajanje metapodatkov

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

o posnetku: uvoz EDL liste (montažne liste s seznamom časovnih kod), popis glasbenih del in scenske glasbe, dodajanje scenosleda, scenarija, dialogov in napisov oddaje, vnos lastništva avtorskih in sorodnih pravic ter dodajanje ostalih elementov oddaje. V arhivu na osnovi prejetih podatkov opravimo popis oddaj in datoteko pošljemo v hrambo v LTO ("Linear Tape Open") tračno knjižnico. Sistem omogoča varno hrambo datotek v LTO knjižnici, iskanje posnetkov in izvoz posnetkov za uporabo. Delo v "Adamu" smo prilagodili novi tehnologiji, osnova za popis v našem arhivu pa je še vedno sestavljena iz navodil Arhiva Republike Slovenije in navodil in standardov Mednarodne zveze televizijskih arhivov "FIAT/IFTA" ter Evropske radiodifuzne zveze "EBU" (European Broadcasting Union) (FIAT, 2017)¹.

Arhiv TV Slovenija torej od novembra 2013 prevzema gradivo v elektronski obliki, tako videodatoteke oddaj, kot tudi metapodatke o oddajah TV Slovenija. Delovni proces omogoča pošiljanje videodatotek na medarhivski strežnik iz sistema produkcije: produkcijskega in postprodukcijskega sistema EVS², Quantela³, incite montaže⁴ in zajemov arhivskega gradiva. Sistem omogoča pošiljanje datotek na pomnilniško enoto Medarhiv NAS strežnik ("Near Online Storage"). Medarhiv v proces arhivskega sistema vključuje MAM sistem ("Media-Asset-Management").

2 Postopek pošiljanja datotek in popis gradiva

Začeli bomo na vstopni točki aplikacije za popisovanje arhivskega gradiva, našem "vložiču". Vinko Seliškar je bralcem Dela sporočil, da se digitalna preobrazba začne z digitalizacijo vložiča (*Seliškar, 2017*). V naš arhiv pa prihaja v večini že digitalno nastalo gradivo, kar olajša naše delo. Ko rešimo problem vhodne točke, postane arhiviranje veliko bolj preprosto. Po sistemu za arhiviranje se pomikamo s posameznimi ukazi in sledimo navodilom, ki so potrjena z dogovorjenimi pravili. V medarhivu najprej odpremo zavihek "entitete", kjer poiščemo oddajo, ki jo bomo arhivirali.

INF-ZGORAJ BREZ-20170402-003-ELIZABETA GOJAN-IP-SLO-A1A2-ZIGISIPI-F1												
Entiteta	Vsebna	Arh. popis	Teh. Podatki	Popis Glasbe	Podnapisi	Scenosled	Scenarij	Documenti	Dialogi	Zak.Napis	Pravice Rabe	Workflow
Ime entitete						Dolžina	Datum nastanka	Status	Popisovalec	Traffic M.	Subt. M.	
DOK-ALPE DONAVA JADRAN-20170316-462-IP-SLO-A1A2-Z1G1S1-...						26:23	16.mar.2017 - 09:13:04	OK				STL.OK
DOK-ALPE DONAVA JADRAN-20170331-463-IP-SLO-A1A2-Z1G1S1-F1						25:42	30.mar.2017 - 09:49:33	OK				
DOK-BULDOZER-20170327-000-GLASBA JE CASOVNA UMETNOST-TP-SL...						51:54	27.mar.2017 - 10:32:06	OK				
DOK-CAP TRENUTEK ODLOCTIVE-20170127-000-KP-SLO-A1A2-O1-CF						53:00	27.jan.2017 - 09:22:51	OK				
DOK-CAP TRENUTEK ODLOCTIVE-20170127-000-KP-SLO-A1A2-O1-P1-F1						53:00	27.jan.2017 - 09:53:55	OK				
DOK-CAP TRENUTEK ODLOCTIVE-20170214-000-KP-SLO-A1A2-O1-P1-F2						53:00	14.feb.2017 - 09:54:12	OK				
DOK-HOUSTON BMMO PROBLEM-20170207-000-KP-SLO-F2						01:23:57	09.feb.2017 - 10:36:04	OK				
DOK-HOUSTON BMMO PROBLEM-20170313-000-KP-SLO-F3						01:23:58	24.mar.2017 - 13:42:01	OK				TND.OK
DOK-INSIDE OFFSIDE BELGDA-20160909-000-MET IZZA ORTE-KP-SLO-...						25:11	24.mar.2017 - 13:41:45	OK				
DOK-INSIDE OFFSIDE HRVASKA-20161205-000-NEJ SP1-KP-SLO-A1A2-O...						24:49	24.mar.2017 - 13:29:23	OK				
DOK-INSIDE OFFSIDE-20160916-000-NOVA IGRA-KP-SLO-NIZOZEMSKA-...						25:11	24.mar.2017 - 13:29:23	OK				
DOK-INSIDE OFFSIDE-20161220-000-VEZAN-KP-SLO-PORTUGALSKA-A1...						25:07	24.mar.2017 - 13:35:33	OK				
DOK-INSIDE OFFSIDE-20170123-000-BOI S SABO-KP-SLO-NORVESKA-A...						25:02	24.mar.2017 - 13:35:46	OK				
DOK-ISEIA LANHO NOC-20161221-000-TP-SLO-F1						50:42	09.jan.2017 - 10:37:21	OK				
DOK-ITA RBNA-20160704-000-FILMSKA ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLY...						51:59	22.mar.2017 - 11:33:09	OK				
DOK-ITA RBNA-20160711-000-FILMSKA ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLY...						01:21:39	22.mar.2017 - 12:18:10	OK				
DOK-ITA RBNA-20160712-000-FILMSKA ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLY...						01:21:39	22.mar.2017 - 12:54:51	OK				
DOK-ITA RBNA-20170214-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD K...						01:22:00	22.mar.2017 - 13:24:45	OK				
DOK-ITA RBNA-20170214-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD K...						01:22:00	22.mar.2017 - 13:58:45	OK				
DOK-ITA RBNA-20170215-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD K...						52:00	22.mar.2017 - 14:26:52	OK				

Slika 1: Entitete, primer 31.3.2017

Videodatoteke na medarhivu so razvrščene abecedno in kronološko po naslovih datotek. Zaradi iskanja znotraj uredništev in razvrstitve po abecednem vrstnem redu, se na prvem mestu naslova vedno

1. Osnova za kakovostne popise so še vedno Visnewsovi katalogi, FIAT/IFTA Minimum Metadata list, navodila Arhiva Republike Slovenije, dopolnjena z navodili o elementih popisovanja v arhivih, ki jih je leta 1997 v Arhivih izdal Vladimir Žumer (*Žumer, 1997*) in navodila v vodniku za popisovanje gradiva v televizijskih arhivih, ki ga je izdal RAI (*Scaramucci in Del Pino, 2006*).

2. Produkcijski strežniški sistem za montažo oddaj, ki so delno posnete vnaprej, delno pa jih predvajajo v živo iz studia.

3. Produkcijski strežniški sistem, ki omogoča montažo in grafično obdelavo na računalniku uporabnika.

4. Uporablja se za montažo in produkcijo dolgesteznih oddaj - oddaj, ki se producirajo dlje časa.

nahaja kratica za uredništvo. Datoteke so sestavljene iz posameznih elementov, ki so ločeni s presledki oziroma vezaji: uredništvo-naslov oddaje ali serije-datum-številka epizode-ime epizode ali podnaslov-dodatne oznake 1-jezikovna verzija-dodatne oznake 2-dodatne oznake 3-verzija obdelave-končna verzija.

Naslovi datotek ne smejo vsebovati šumnikov. Pri sestavljanju naslovov datotek uporabljamo vedno samo velike črke, številke, presledki in vezaji. Drugi znaki niso dovoljeni, dolžina imena je omejena na dvesto znakov.

Kratica uredništva je zapisana v tri-črkovni oznaki. Oblika je dogovorjena in zapisana v šifrantu. Praviloma je sestavljena iz prvih treh črk uredništva.

Naslov oddaje je zapisan v celoti, razen v primerih, ko celotno ime datoteke presega dvesto znakov. Morebitnih ločil (vejica, klicaj, vprašaj) ne smemo uporabljati.

Datum so zapisani na naslednji način: najprej leto, nato mesec in dan. Oznaka za datum je sestavljena iz osmih znakov. Leto je zapisano s štirimestnim številom, meseci in dnevi pa z dvomestnimi. Pri oddajah, kjer poznamo vnaprej datum predvajanja, je zapisan datum predvajanja. Pri drugih oddajah⁵ je zapisan datum končne produkcije.

Pri zaporednih številkah epizod so dodane številke posamezne epizode. Pri oddajah, ki se številčijo, je zapisana zaporedna številka (Dnevnik, Tednik, Odmevi). Zapisane so tudi zaporedne številke sezone oddaj.

Pri naslovu epizode je zapisan naslov posamezne oddaje v seriji ali pa je dodan podnaslov. Tudi pri naslovu epizode ne smemo uporabljati ločil. Spodaj imamo naštetih nekaj naslovov, kjer je lepo dokumentiran primer naslova, kjer ne uporabljamo ločil: "Filmska zvezda, ki je zavrnila Hollywood". (Ne uporabljamo vejice, uporabljamo pa znake iz angleške abecede).

Prva skupina dodatnih oznak se nanaša na produkcijo: lastna, tuja.

Nato sledi oznaka jezikovne verzije. (V spodnjem primeru lahko razberemo razliko med slovensko in angleško različico).

Druga skupina dodatnih oznak je namenjena oznakam filmskih rol (pri digitalizatih). Oznako vpišemo samo pri starejši produkciji, to je oddajah, ki so bile digitalizirane s filmskega traku. Pri novejših oddajah oznaka ni potrebna in jo izpustimo.

Tretja skupina dodatnih oznak označuje zvočne zapise.

Verzija obdelave je sestavljena iz črk, ki dam povedo način obdelave posnetega gradiva in zaporedje obdelav. Glede na število obdelav lahko vsebuje več znakov: oznaka O pomeni izvirno verzijo (originalno verzijo) z dodatnimi številčnimi oznakami izvora slike oziroma zvoka⁶, Z - zmontirana verzija, T - telekinirana verzija, K - svetlobno in barvno korigirana verzija, R - retuširana verzija, G - verzija z dodano grafiko, X - verzija z dodanimi efekti, P - verzija s podnapisi, V - verzija z vodičem za slušno prizadete.

Končna verzija je sestavljena iz črke F (finalizirana oddaja - dokončana, pripravljena za predvajanje) in številke končne verzije (npr. oddaja, ki so jo pred predvajanjem dodatno popravljali, dobi oznako F2).

DOK-ITA RINA-20160704-000-FILMSKA ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD-KP-SLO-KRAJSA-O1G1P1-F1

DOK-ITA RINA-20160711-000-FILMSKA ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD-KP-ANG-DALJSA-A1A2-O1P1-F1

DOK-ITA RINA-20170214-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD-KP-ANG-DALJSA--F1

5. Oddaje na zalogo, ki jih sprejmemo v arhiv in čakajo na predvajanje.

6. Izvori slike oziroma zvoka so lahko datoteke, spominske kartice, XDcam ploščki, kasete ali trakovi za zvočne zapise, film itd...

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

DOK-ITA RINA-20170214-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD-KP-SLO-DALJSA---F1

DOK-ITA RINA-20170215-000-ZVEZDA KI JE ZAVRNILA HOLLYWOOD-KP-SLO-KRAJSA---F1

DOK-HOUSTON IMAMO PROBLEM-20170313-000-KP-SLO---F3

Entitete | Vsebina | Arh.popsis | Teh.Podatki | Popis Glasbe | Podnapisi | Scenosled | Scenarij | Dokumenti | Dialogi | Zak.Napisi | Pravice Rabe | Workflow

Naslov serije

Naslov epizode

Houston, imamo problem!

Vrsta vsebine

Oddaja

Sezona

Epizoda

Jezik

Leto proizvodnje

Datum

Zvrst

Druge dokumentarne oddaje

Uredništvo

DOKUMENTARNI PROGRAM

Način proizvodnje

TVS in TV produkcijske skupine

Povzetek ali opis posnetka

Hladna vojna, vesoljska tekma in ameriški pristaneč na Luni so bile prelomnice, ki so zaznamovale popreteklo zgodovino. Te dogodke pa obkrožajo skrivnosti, ki še danes burijo domišljijo. Film Houston, imamo problem! režiserja Žige Virc je nov, svež prispevek k razmišljanju in razpravi o teorijah zarot. Intrigantni igrano-dokumentarni film raziskuje mit o domnevem ameriškem nakupu tajnega jugoslovanskega vesoljskega programa v zgodnjih šestdesetih letih, vrednem več milijard dolarjev. Mit ali resnica? Presodite sami.

Ustvajali

Ime osebe

Avtor oddaje

Avtor besedila

Avtor glasbe

Avtor literarne predloge

Direktor fotografije

Ključne besede za spletno iskanje

Slika 2: TMD ok, Houston, imamo problem!

V uredništvu vnesejo metapodatke, kar v seznamu opazimo pod oznako TMD ok. (Transfer metadata - v redu). Včasih se nam pojavijo tudi problemi. Kot primer smo izbrali oddajo "Houston, imamo problem!". Podatki so vneseni, vendar na dan preverjanja oddaja še ni bila predvajana (31.3.2017), zato datum in ura prvega predvajanja nista vnesena⁷.

INF-GLOBUS-20170202-000-BREXIT-LP-SLO---F1

Entitete | Vsebina | Arh.popsis | Teh.Podatki | Popis Glasbe | Podnapisi | Scenosled | Scenarij | Dokumenti | Dialogi | Zak.Napisi | Pravice Rabe | Workflow

Naslov serije

Studio 3

Naslov epizode

Globus

Vrsta vsebine

Oddaja

Sezona

Epizoda

Jezik

Leto proizvodnje

Datum

Zvrst

Informativne oddaje o zunanji politiki

Uredništvo

UREDNIŠTVO ZUNANJE POLITIČNIH ODDAJ

Način proizvodnje

TV Slovenija

Povzetek ali opis posnetka

Studio 3 z Erko Žnidarič, Mojco Širok in Janjo Koren : V Tarči- kako zmagovalno miselnost iz športa izkoristiti tudi na drugih področjih, V Globusu- brexit in njegove posledice termoelektrani Šoštarj bomo očitno pokrivali odjemalci električne energije- kako in kdaj? Četrtekovi večeri naj bodo rezervirani za Studio 3.

Slika 3: TMD ok, Globus, 2.2.2017

Pri oddaji Globus lahko vidimo zapis datuma in ure prvega predvajanja. Dodani so tudi tehnični parametri za oddajo, ki jih razberemo iz naslednjega zavihka.

⁷ Naslov oddaje, ki je zapisan v zgornji vrstici, posebej navajamo kot vzorčni primer naslova, v katerem izpustimo ločila (vejico in klicaj).

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

Tehnični parametri posnetka

Ime Datoteke	INF-GLOBUS-20170202-000-BREXIT-LP-SLO---F1.mov		
Video Kodek	VC3/DNxHD	Št. Audio K.	1
Širina slike	1920	Št. Audio str.	8
Višina slike	1080	Audio kodek	pcm_s24le
AR Razmerje	16:9	Vzorčenje	48000
Pix format	yuv422p	Ločljivost (bits)	24
Začetni Čas	00:00:00:00	Število Key Fr.	115144
Dolžina	00:23:16:08	Dat. zadnje spr.	02.feb.2017 - 22:27:47
Dožina dat.	33.673.800.704 Bytes	HI-RES OK ?	HI-RES Clip OK !
Dat. nastanka	02.feb.2017 - 21:29:04		
Dat. Dospetja	02.feb.2017 - 22:28:47		

Tehnični parametri izvornih nosilcev (Filmski trak ali video kaset)

Arh. Oznaka	IN TC	OUT TC	STD	Format	Zvok	Verzija Zapisa	Vrsta Nosilca
-------------	-------	--------	-----	--------	------	----------------	---------------

Slika 4: Tehnični podatki, Globus, 2.2.2017

MAM DESK EDIT ver 1.40 (c) RTV Slovenija by B.Vrh 2013-2014 >> User: Lavrencic_Aleksander Connected to ARCH server

ADAM - ARCH Metadata Editor Archive Browser MAM ARCH RETRIEVE Help Pages Client Tools

INF-GLOBUS-20170202-000-BREXIT-LP-SLO---F1

Entzete Vsebina Arh.popsis Teh.Podatki Popsis Glasbe Podnapisi Scenosled Scenarij

Tabela podnapisov

Sub NO	Display TC	Clear TC	Subtitle text
1	00:00:16:16	00:00:19:04	DOBER VEČER V GLOBUSU,
2	00:00:19:10	00:00:23:09	V KATEREM BOMO NOCOJ POSKUŠALI UGOTOVITI, KAKO DOLGO BO TRAJALA
3	00:00:23:15	00:00:27:07	IN KOLIKO BO STALA LOČITEV VEČ KOT 40-LETNE ZVEZE MED EVROPSKO
4	00:00:27:13	00:00:30:12	UNIJO IN ZDRUŽENIM KRALJESTVOM. NAJPREJ PA V LONDON,
5	00:00:30:18	00:00:33:14	A NE V NJEGOVO BLEŠČEČE SREDIŠČE, PAČ PA V PREDMESTJE DAGENHAM,
6	00:00:33:20	00:00:37:23	KJER SO PREBIVALCI MNOŽIČNO GLASOVALI ZA IZSTOP IZ EVROPSKE
7	00:00:38:04	00:00:42:09	UNIJE. Z NJIMI SE JE POGOVARJALA NINA KOJIMA. - DAGENHAM JE ENO
8	00:00:42:15	00:00:47:01	IZMED NAJBOLJ REVNIH PREDMESTIJ LONDONA, BREZPOSELNOST JE SKORAJ
9	00:00:47:07	00:00:51:24	DESET ODSOTNA. ZGOLJ ZA PRIMERJAVO: NA DRŽAVNI RAVNI JE BREZPOSELNOST
10	00:00:52:05	00:00:56:04	4,9-ODSTOTNA. KAJ JE TISTO, KAR DAGENHAM NAJBOLJ LOČI
11	00:01:13:16	00:01:18:16	OD OSTALIH LONDONSKIH OBČIN? DOBRODOŠLI NA GLAVNI NAKUPOVALNI
12	00:01:19:08	00:01:24:20	ULICI SOSESKE DAGENHAM OZIROMA OBČINE, KJER SO VOLIVCI
13	00:01:25:01	00:01:29:19	Z 68 ODSOTKI PODPRLI IZSTOP IZ EVROPSKE UNIJE. VERJETNO SE
			BOSTE STRINJALI, DA TA NAKUPOVALNA ULICA NI PRAV TAKŠNA.

Slika 5: Podnapisi za gluhe in naglušne, Globus, 2.2.2017

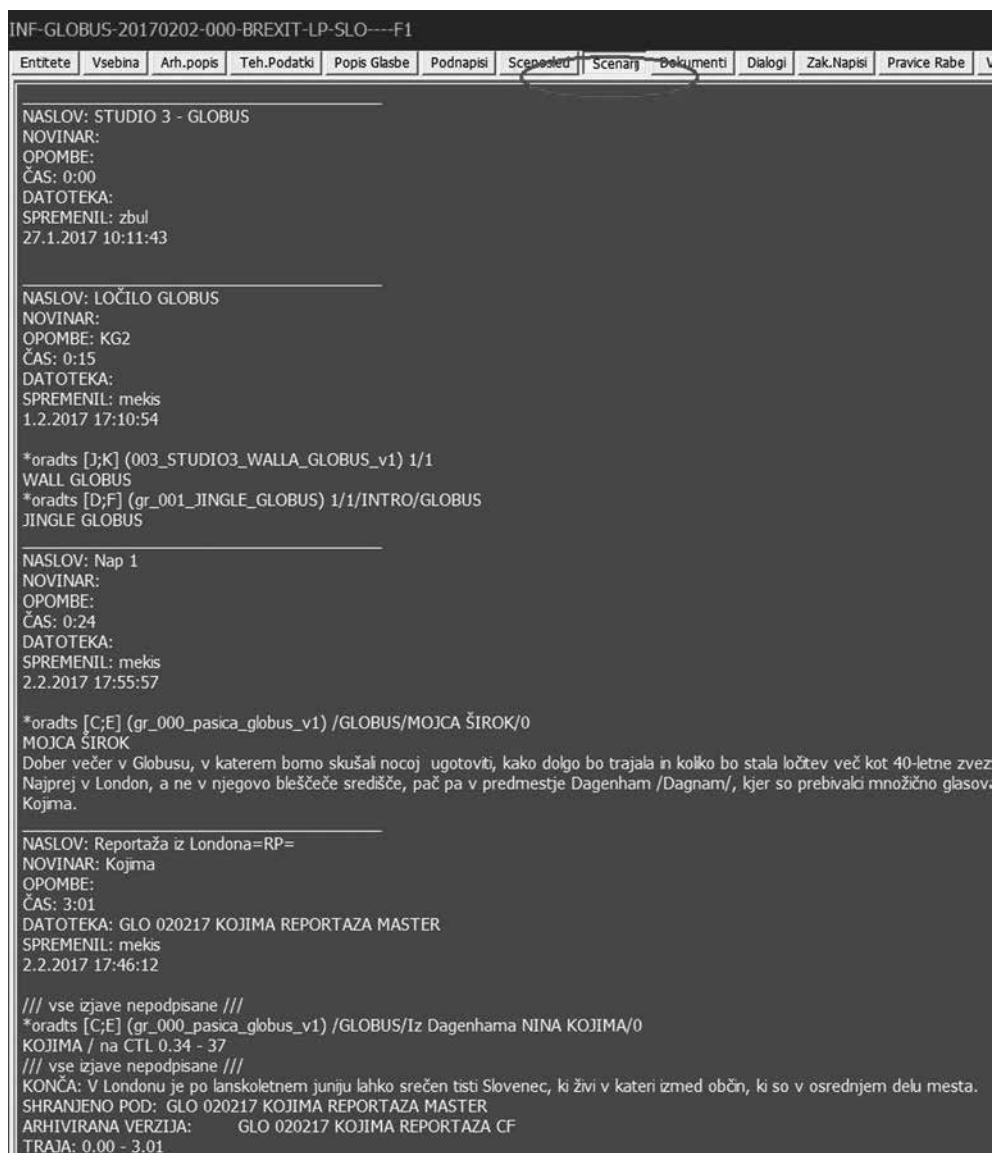
V uredništvu posredujejo na medarhiv tudi zapis podnapisov, ki so namenjene za spremljanje oddaj gluhim in naglušnim osebam. Tako pridobimo v arhivu celotno besedilo oddaje, ki je v pomoč dokumentalistu pri popisu in pri iskanju oddaj.

Tabela podnapisov			
Sub NO	Display TC	Clear TC	Subtitle text
1	00:00:16:16	00:00:19:04	DOBER VEČER V GLOBUSU, V KATEREM BOMO NOCOJ POSKUŠALI
2	00:00:19:10	00:00:23:09	UGOTOVITI, KAKO DOLGO BO TRAJALA IN KOLIKO BO STALA LOČITEV
3	00:00:23:15	00:00:27:07	VEČ KOT 40-LETNE ZVEZE MED EVROPSKO UNIJO IN ZDRUŽENIM KRALJESTVOM.
4	00:00:27:13	00:00:30:12	NAJPREJ PA V LONDON, A NE V NJEGOVO BLEŠČEČE SREDIŠČE,
5	00:00:30:18	00:00:33:14	PAČ PA V PREDMESTJE DAGENHAM, KJER SO PREBIVALCI MNOŽIČNO
6	00:00:33:20	00:00:37:23	GLASOVALI ZA IZSTOP IZ EVROPSKE UNIJE. Z NJIMI SE JE POGOVARJALA
7	00:00:38:04	00:00:42:09	NINA KOJIMA. -DAGENHAM JE ENO IZMED NAJBOLJ REVNIH PREDMESTIJ
8	00:00:42:15	00:00:47:01	LONDONA, BREZPOSELNOST JE SKORAJ DESET ODSOTNA. ZGOLJ ZA PRIMERJAVO:
9	00:00:47:07	00:00:51:24	NA DRŽAVNI RAVNI JE BREZPOSELNOST 4,9-ODSTOTNA. KAJ JE TISTO,
10	00:00:52:05	00:00:56:04	KAR DAGENHAM NAJBOLJ LOČI OD OSTALIH LONDONSKIH OBČIN?
11	00:01:13:16	00:01:18:16	DOBRODOŠLI NA GLAVNI NAKUPOVALNI ULICI SOSESKE DAGENHAM OZIROMA
12	00:01:19:08	00:01:24:20	OBČINE, KJER SO VOLIVCI Z 68 ODSOTKI PODPRLI IZSTOP
13	00:01:25:01	00:01:29:19	IZ EVROPSKE UNIJE. VERJETNO SE BOSTE STRINJALI, DA TA NAKUPOVALNA
14	00:01:30:00	00:01:34:07	ULICA NI PRAV TAKŠNA, KOT BI SI JO ŽELELI VIDETI S TISTIMI
15	00:01:34:13	00:01:38:12	ZNAMENITOSTMI MESTA LONDONA. PA VENDAR. PRIJATELJA, KI SE VSAK
16	00:01:38:18	00:01:42:05	TEDEN SKUPAJ ODPRAVITA V BANKO.

Slika 6: Zavihek podnapisi, Globus, 2.2.2017

Povečana kopija zapisa nam pokaže, kako lahko iščemo tudi podrobnosti iz besedila. V našem primeru je to iskanje posameznih londonskih predmestij. Tu nam besedilo delno opiše tudi sliko. Še večja pa je uporabnost opisov slike za slepe in slabovidne osebe. Deskripcija nam opiše vse, česar na sliki slepe in slabovidne osebe ne vidijo. O uporabnosti opisov za slepe in slabovidne osebe pri popisu avdiovizualnih del smo poročali na arhivskem posvetovanju v Radencih leta 2016 (*Lavrenčič, 2016*).

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

Slika 7: Zavihek scenarij, Globus, 2.2.2017

V naslednjih zavihkih (scenosled, scenarij, dokumenti, dialogi) prejmemo na medarhiv še vse dodatne podatke o oddajah. Zavihki niso izpolnjeni v vseh oddajah, saj obstajajo oddaje, ki teh kategorij ne vsebujejo.

Končna špica oddaje Slovenski pozdrav Ljutomer	
Urednik ANDREJ HOFER	
Voditelja BLAŽ ŠVAB DARJA GAJŠEK	Uvodna špica NIKO KARO
Scenarij BLAŽ ŠVAB	Organizacija prireditve IPOL D.O.O. GVIDO POLANC
Darjina pričeska na terenu FRIZERSKI SALON STUDIO B, LOČE	Organizacija prireditve IPOL D.O.O. GVIDO POLANC
Glasbeni producent MARTIN JUHART	Tehnična izvedba prireditve AP AUDIO LIVE MIHA BRENCL MIRAN ŽIBRAT ALEŠ PAVALEC IGOR MALEK ALEŠ MUHIČ ALEN KOHNE GAŠPER ZEMLJIČ ŽAN PERNAT ANDI GAL
Plesala je FS BABINCI	
Scenografinja MOJCA VILHAR	
Stilistka NINA JAGODIC	
Avtorja uvodne in zaključne pesmi MATJAŽ VLAŠIČ URŠA VLAŠIČ	Celostna grafična podoba SG MEDIA SVEN GREIF

Slika 8: Zaključni napisi, Slovenski pozdrav 14.1.2017

Zadnje podatke o oddaji dobimo v zaključnih napisih. Zaključni napisi predstavljajo osebno izkaznico oddaje in pomenijo tudi pravno zaščito za ustvarjalce oddaje.

IN -Time Code 00:00:00:00 <input type="text" value="IN"/>	OUT Time Code 00:00:00:00 <input type="text" value="OUT"/>	Naslov dela <input type="text"/>	Izvajalec <input type="text"/>
Skladatelj <input type="text"/>	Avtor besedila <input type="text"/>	Avtor priredbe <input type="text"/>	Glasbeni opremljevalec <input type="text"/>
ISRC koda <input type="text"/>	ISRC iskalnik ISRC SOURCE NOT Connected	Iskalni niz Search NOT Available !	
Založba <input type="text"/>	Proizvajalec nosilca zvoka <input type="text"/>	Avt. pravice ☐ NI omejitvev	<input type="button" value="Delete"/> <input type="button" value="Update"/> <input type="button" value="Insert New"/> <input type="button" value="Import"/>

Slika 9: Podatki o uporabljeni glasbi

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

Dodatno pravno zaščito predstavljajo podatki o uporabljeni glasbi, kamor vpišejo v uredništvih podatke o avtorjih in izvajalcih glasbe. V dodatne dokumente oddajo tudi prijavnice za SAZAS⁸ z natančnimi časovnimi kodami in dolžinami izvajanih skladb, ki so v pomoč tudi popisovalcu oddaje.

Slika 10: Pravice rabe

Pravno zaščito za ustvarjalce oddaje pomeni tudi vnos podatkov o pravicah rabe. Zavihek vsebuje vse omejitve in dovoljenja za predvajanje oddaje ali kakršnokoli drugo uporabo pravic na posameznem avtorskem delu.

8. Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito glasbene avtorske pravice Slovenije.

Aleksander LAVRENČIČ: Strokovna obdelava digitalno rojenega arhivskega gradiva v Arhivu Televizije Slovenija, 231-244

INF-TARCA-20170216-000-NASILJE IN CIMOS-LP-SLO----CF	59:59	16.feb.2017 - 22:01:14	OK	strojan_bostjan
INF-TARCA-20170216-000-NASILJE IN CIMOS-LP-SLO----CF	59:59	16.feb.2017 - 22:01:14	OK	strojan_bostjan
INF-TARCA-20170216-000-NASILJE IN CIMOS-LP-SLO----F1	01: 00	16.feb.2017 - 22:03:09	OK	
INF-TARCA-20170223-000-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----F1	59:51	23.feb.2017 - 21:45:19	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF	59:51	23.feb.2017 - 21:57:28	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF		23.feb.2017 - 22:22:01	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF		23.feb.2017 - 22:08:33	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF		23.feb.2017 - 12:59:16	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF		23.feb.2017 - 21:33:13	OK	
INF-TARCA-20170223-001-VOJSKA IN KOROSKA-LP-SLO----CF		23.feb.2017 - 21:33:30	OK	

MAM DESK

User: Lavrencic_Aleksander is NOT the Owner of Editing process - Saving Changes is NOT Allowed !

OK

INF-TARCA-20170216-000-NASILJE IN CIMOS-LP-SLO----CF

Entitete Vsebina Arh.popsis Teh.Podatki Popis Glasbe Podnapisi S

Slika 11: Varnostni sistem, ki preprečuje spreminjanje podatkov

V aplikacijo vstopamo z uporabniškim imenom in geslom. Delo popisovalcev je zaščiteno tudi z omejitvijo vnosa podatkov v že odprti dokument. Ko uporabnik odpre dokument, ki ga je pred njih odprl že drug uporabnik, in v njem opravlja svoje delo, ga aplikacija opozori, da njegove spremembe ne bodo shranjene. Hkrati se ime datoteke obarva z rdečo barvo.

KUL-KULTURA-20170222-036-LP-SLO-F1												
Entitete	Vsebina	Arh.popsis	Teh.Podatki	Popis Glasbe	Podnapisi	Scenosled	Scenarij	Dokumenti	Dialogi	Zak.Napisi	Pravice Rabe	Workflow
IN MARK	Opis vsebine											
	Kultura, 22.2.2017											
	00:00:06:17											
	00:00:18:13	Ljubljana: Kolosej, premiera celovečernega filma Igorja Šmida Anina provizija (MELITA KONTREC/Snemačca SAŠO NOVAK, SAŠA GRMEK/Montažer MARKO GREGORIČ)										N 33/8
	00:00:29:13											
	00:00:32:19											
	00:00:47:11											
	00:00:58:04											
	00:01:16:24											
	00:01:23:19											
	00:01:34:11	Ljubljana: 50 let francoskega kulturnega inštituta Charles Nodier (NINA JERMAN/Snemačca SAŠO NOVAK/Montažer MARKO GREGORIČ)										FRA 1/4, FRA 8
	00:01:50:04											

Slika 12: Arhivski popis, Kultura 22.2.2017

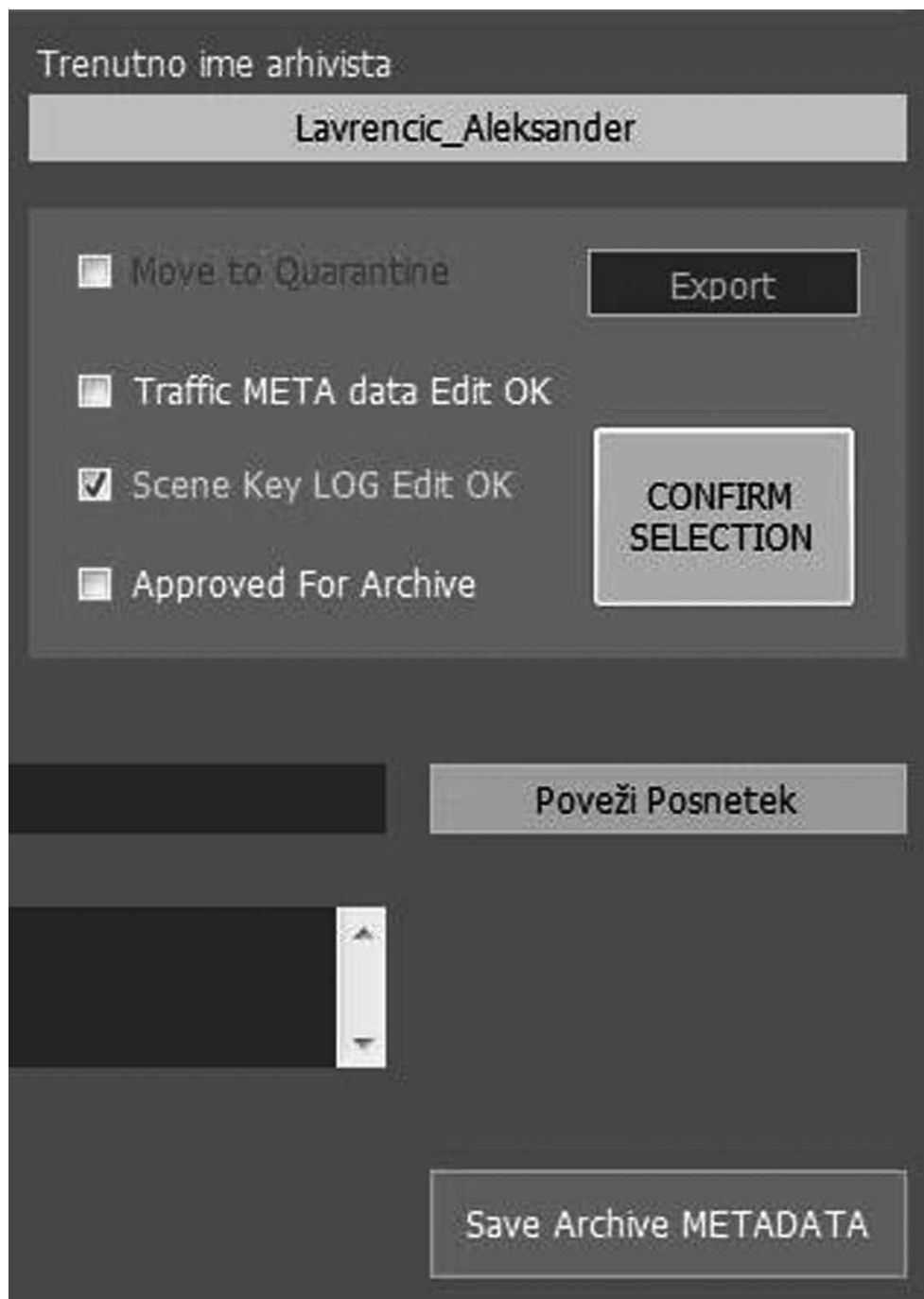
Dokumentalist lahko začne s popisom oddaje, ko prejme iz uredništev zahtevane podatke. Pri popisu si pomaga s ključnimi slikami, popiše pa tako vsebino kot kadre. Na začetku kratko popiše vsebino celotne oddaje. Popis lahko pri daljših oddajah razdeli na več vsebinskih enot, ki nato omogočajo lažje iskanje gradiva. Obvezna pa je razdelitev na posamezne vsebinske enote pri mozaičnih oddajah in pri popisu dnevnoinformativnih oddaj, kjer razdeli popis vsebine po posameznih prispevkih. Pravila popisa dnevnoinformativnih oddaj so bila objavljena v zborniku posvetovanja Arhivskega društva Slovenije leta 2013 v Novi Gorici (*Laurenčič, 2013*)⁹. Pri popisu vsebine dokumentalist vpiše kraj dogodka, kratko vsebino in avtorje prispevka, v naslednji koloni pa vpiše ključne kadre v prispevku. V zadnjo kolono vpiše klasifikacijo prispevka (če velja klasifikacija za celotno oddajo, vpiše to v posebno polje - npr. kultura N 27). V naslednjo kolono (na sliki ni vidna), vpiše omejitve pravic za predvajanje po posameznih kadrih (citati iz drugih, omejeno predvajanje).

```
Zgodovina urejanja in transakcij
23.3.2017 13:02:15 > Lavrencic_Aleksander > ARCHIVIST - CHANGE ENTITY TYPE to OWN_PRODUCTION
23.3.2017 13:45:13 > Lavrencic_Aleksander > ARCHIVIST - ARCHIVE_META_XML > UPDATED
23.3.2017 13:45:19 > Lavrencic_Aleksander > Approved scene KeyLOG
30.3.2017 16:29:54 > ljubijankic_aida > UPLOADED STL SUBTITLE FILE
```

Slika 13: Zgodovina urejanja in transakcij

Aplikacija sledi vsem spremembam in shrani vse podatke o uporabnikih in njihovih operacijah. Shrani tudi vrstni red vstopa uporabnikov v sistem in čas izvršenih operacij. Varnostni sistem na ta način ugotovi morebitne napačne posege.

9. Bistvena sprememba od starega načina dela je ta, da so popisovalcu prihranjeni avtomatizirani vnosi. Čas, ki ga je s tem pridobil, lahko posveti podrobnejšemu opisu vsebine. Pri opisu vsebine in kadrov so bolj opazne vizualne spremembe in večkratno ponavljanje posameznih kadrov in izjav v montiranih prispevkih.

Slika 14: Shranjevanje in potrjevanje oddaj

3 Zaključek

Ko popis končamo, oddajo shranimo in jo pripravimo za pregled. Pregled opravi drugi popisovalec ("Vier-Augen-prinzip"). Na ta način odpravimo pri popisu napake, ki jih posamezni popisovalec ne bi opazil. Ko je pregled končan, pošlje dokumentalist oddajo v trajni arhiv v LTO knjižnico. Datoteke so varno spravljene v LTO knjižnici, uporabnikom jih lahko na preprost način pošljamo na montažno namizje, kjer jih lahko obdelajo za ponovno uporabo. S kakovostnim popisom oddaje smo poskrbeli za do-stop do oddaj, saj s pomočjo odgovorov na pet bistvenih vprašanj o oddajah, lahko vsak uporabnik oddajo tudi najde. Dokumentalisti smo s pomočjo drugih sodelavcev Televizije Slovenija v popis vnesli podatke, ki omogočajo odgovore na vprašanja, ki se pojavljajo pri katalogiziranju televizijskih oddaj. Vprašanja in

odgovore smo podrobneje predstavili na srečanju Arhivskega društva Slovenije leta 2013 v Novi Gorici (Lavrenčič, 2013):

- O čem pripoveduje oddaja?
- Kaj v oddaji vidimo in slišimo?
- Kdo je odgovoren za nastanek oddaje, njeno produkcijo in distribucijo (in s tem nosilec pravic intelektualne lastnine, lastninskih in licenčnih pravic)?
- Na kakšnem nosilcu je zapisana vsebina oddaje (podatek nam pove, kakšna strojna oprema je potrebna za predvajanje in ogled oddaje)?
- Kje lahko nosilec (datoteko, trak, kaseto, film) poiščemo?

Pri pregledu postopkov smo ugotovili tudi nekaj šibkih točk, ki bi jih morali popraviti¹⁰. Tako bi izboljšali delo v arhivu in uveljavili načela “ducat”: dostopnost, uporabnost, celovitost, avtentičnost in trajnost gradiva oziroma ponovno uporabo gradiva po “Mnačelih”.

Viri in literatura

FIAT/IFTA - Documentation Commission/Commission des échanges documentaires (1997). *Minimum Data List (MDL) - Definition of terms/Liste de Minimum de Données - Definition des termes*. Ženeva: Archive Group of the European Broadcasting Union

Lavrenčič, A. (2013). We are on the road to nowhere - gremo vsak po svoji ... Popisovanje gradiva v televizijskem arhivu. V: J. Volčjak (ur.), *Standardizacija (p)opisov arhivskega gradiva in usklajitev strokovnih praks v slovenskih javnih in cerkvenih arhivih: zbornik referatov: 26. zborovanje Arhivskega društva Slovenije, Nova Gorica, 10. do 11. oktober 2013*, str. 105-115. Nova Gorica: Pokrajinski arhiv Nova Gorica in arhivsko društvo Slovenije

Lavrenčič, A. (2016). Avdiodeskripcija in arhivi: arhiviranje oddaj z zvočnim opisom za slepe in slabovidne v arhivu Televizije Slovenija. V: N. Gostenčnik (ur.), *Tehnični in vsebinski problemi sodobnega arhiviranja, Popisovanje arhivskega gradiva, Zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področij arhivistike, dokumentalistike in informatike, 13, 13. do 15. april 2016*, str. 515-526. Maribor: Pokrajinski arhiv Maribor

Scaramucci, B., Del Pino, G. (2006). *Come si documenta la tv*. Rim: RAI Radiotelevisione Italiana

Seliškar, V. (2017). Digitalna preobrazba se začne z digitalizacijo vložiča. V: *Delo*, letnik 59, št. 83, str. 12

Žumer, V. (1997). Elementi popisovanja arhivskega gradiva. *Arhivi* 20, št. 1-2, str. 137-159. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije

SUMMARY

Author has analysed the process of ingesting digital documents into the system for cataloguing and long-term preservation in LTO (Linear Tape Open) library. The purpose was to determine what improvements should be accepted into the new system and to find out specific weaknesses, which should be eliminated for a more successful work and better cataloguing of the materials and, consequently, more efficient retrieval of the archives. Archival materials, which are held by the Archives of Television Slovenija are produced in the editorial offices of Programme Departments. For the last four years all records are digital born. Before 2013 the Archives had only few records, which were originally digital. These records were catalogued in old computer application for cataloguing “Eva”. Cataloguing in a hybrid system has caused a lot of problems, because we didn't have access to digital documents. In November 2013, we started to catalogue in the application “Adam”, which enables ingesting of the digital video documents and metadata of the specific programme all in one place. Video documents are sent to Linear Tape Open library after the process of cataloguing. Cataloguing is based on the instructions of The Archives of the Republic of Slovenia, instructions and standards of the International Federation of Television archives FIAT/IFTA and the European Broadcasting Union. Video files are sorted alphabetically and chronologically according to the filenames. Filenames are composed of particular elements which are separated by interspaces or hyphens: editor-ship-title of the programme/series title-broadcast date-episode number- episode title/subtitle- additional marks 1- language version-additional marks 2-additional marks 3-editing version-final version. Punctuation marks and other special characters (i. e. “hatscheks”) are not allowed in the filenames, the length of the filename is limited up

10. Omenjene šibke točke so naslednje: napake pri uredništvih pri vnosih imena datotek, premajhna slika za popisovanje oddaj, premalo podatkov iz uredništev, izogibanje dodajanju posameznih elementov, prepozno dodani podatki ali manjkajoči podatki pri scenarijih, scenosledih in podatkih o avtorjih in uporabljeni glasbi. V arhivu smo predlagali tudi, da bi bili nekateri podatki (iz EDL liste oziroma prijavnice za SAZAS) avtomatsko integrirani v popis s časovno kodo).

to two hundred characters. Metadata about the programmes are sent from the editorships and the archivists can find them in the tabs in the line above working desktop. These metadata include all data about the specific programme including the subtitles for the deaf and audio description for visually impaired persons. The tabs contain all data about copyrights and all restriction and permissions for re-use of the programmes. Audio-visual records have characteristics that require specific elements of description. Records are catalogued in such a way that users can quickly access information on the content. Catalogue entries have to include data on the subject of each show, on what we may see (or hear) in the picture, who the creator of the show is, who owns the rights and what media the show is recorded on.

Typology: 1.04 Professional Article

Submitting date: 13.04.2017

Acceptance date: 05.05.2017